

„Dzieci z Jedwabnego Szlaku”

—

„Plażowe życie” 11+ (Bangladesz)

„Life Is A Beach” reż. Jens J. V. Pedersen, Dania 2017, 22 minuty

Film dostępny na vod.warszawa.pl**Opis**

11-letni Javed porzucił drugą klasę, ponieważ jego nauczyciel go uderzył. Opuścił też dom, bo mamagobiła, gdy nie zarabiał dla rodziny. Javed mieszka teraz na plaży Cox's Bazar w Bangladeszu i razem ze swoim przyjacielem zarabia na życie, robiąc ludziom masaże, śpiewając lub sprzedając wisiorki. Jego największą pasją jest surfing. Marzy o wygraniu konkursu dla surfurów. Czy uda mu się osiągnąć cel? I jak potoczą się jego losy po konkursie?

Czy wiesz, że

Bangladesz położony jest nad Zatoką Bengalską w Azji Południowej. Jest jednym z najgęściej zaludnionych krajów świata i zarazem jednym z najbiedniejszych państw Azji. W kraju brakuje wody pitnej, a ludzie często chorują od spożywania wody skażonej pestycydami. Przeciętna długość życia wynosi 61,7 roku i należy do najniższych na świecie. Ponad połowa ludności (57%) to analfabeci. W Bangladeszu – podobnie jak w innych krajach Azji Południowej – ogromny problem stanowi wykorzystywanie dzieci do pracy. Według raportu Ministerstwa Pracy USA szacuje się, że w tym regionie pracuje ponad 215 mln dzieci w wieku 5-14 lat. W Bangladeszu nieletni pracownicy najczęściej składają zegarki, szyją buty i produkują tekstylia albo pracują na ulicy. Dzieci pracują, żeby spłacić rodzinne długi. Zdarza się, że jako zapłatę otrzymują tylko 3 dolary na tydzień pracy (ok. 60 godzin pracy). Często także w ogóle nie otrzymują zapłaty, lecz żywność i ubranie.

Słowa kluczowe

prawa dzieci, praca dzieci, edukacja, rodzina, pasja

Proponowane tematy do omówienia na lekcji

- Dlaczego dzieci w niektórych miejscach na świecie muszą pracować?
Jak wygląda ich codzienność?
- Jakie są prawa dziecka?
- Po co szkoła? Dlaczego edukacja jest ważna w kontekście niwelowania nierówności społecznych?
- Czy i jak możemy pomagać dzieciom w Azji Południowej?

Kompetencje społeczno-emocjonalne

- zapoznanie uczniów z pojęciami: empatia, ofiarność, solidarność, altruizm
- doskonalenie umiejętności współpracy
- budowanie świadomości poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób
- doskonalenie znajomości reguł życia społecznego
- rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki
- doskonalenie umiejętności wyrażania swojego zdania
- ćwiczenie umiejętności kreatywnego rozwiązywania problemów

Powiązanie z podstawą programową

Wiedza o społeczeństwie

Klasy 4-8

Uczeń:

- uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; wyjaśnia znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontaktu, przynależności, uznania). I.1.*
- podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; przedstawia różne formy zachowań asertywnych; I. 5.*
- uzasadnia, że godność człowieka jest podstawą różnych systemów moralnych; wyjaśnia, że jest ona źródłem powszechnych, przyrodzonych, nienaruszalnych i niezbywalnych wolności i praw człowieka; analizuje sformułowania preambuły Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. IV. 1.*- wymienia prawa dzieci i analizuje przepisy Konwencji o prawach dziecka; IV.3*
- podaje przykłady działań Rzecznika Praw Dziecka; przedstawia cele działalności Funduszu Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci; IV.4.*

Plastyka

Klasy 7-8

Uczeń:

- projektuje graficzne formy użytkowe (zaproszenie, okładka, plakat); kształtuje przestrzenne formy dekoracyjne i scenograficzne – indywidualnie i w zespole; umiejętności te wykorzystuje w przygotowywaniu imprez i uroczystości szkolnych, np. powiązanych z kalendarzem różnego typu świąt. II. 4.*

Propozycja zadania dla uczniów

W filmie Javed musi pracować, nie chodzi do szkoły, a mama i nauczyciel dopuszczają się wobec niego przemocy.

Na świecie prawa dziecka są regulowane w oparciu o Konwencję Praw Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1989 r., której Polska była inicjatorem. Gwarantuje ona prawa wszystkim dzieciom, niezależnie od koloru skóry, wyznania czy pochodzenia. Stronami konwencji są prawie wszystkie kraje świata (stan na 2020: 196) oprócz USA.

Prawa dziecka podzielone są według kategorii na prawa (osobiste, polityczne, socjalne, ekonomiczne). Prawa spisane są trudnym, prawniczym językiem. Na stronie Rzecznika Praw Dziecka zostały jednak opracowane przez dzieci.

Oto jak brzmią niektóre z nich:

Artykuł 2. i 30. ZAKAZ DYSKRYMINACJI

Wszystkie dzieci mają takie same prawa – nie ma gorszych ani lepszych dzieci!

Artykuł 12. PRAWO DO WYPOWIEDZI

Każdy ma prawo mieć swoje zdanie, własne myśli i poglądy. Dziecko może wypowiadać się w swoich sprawach przed sądem lub w innych instytucjach.

Artykuł 13. PRAWO DO INFORMACJI

Dziecko ma prawo do wypowiedzi. Możemy szukać informacji, wypowiadać się w dowolny sposób (np. mówiąc, pisząc, tworząc sztuki teatralne, rysując). Należy jednak pamiętać, aby korzystając z prawa do wypowiedzi, nikogo nie obrazić.

Artykuł 16. PRAWO DO PRYWATNOŚCI

Nikt nie ma prawa poniżać i ośmieszać dziecka ani wtrącać się do jego osobistych spraw, czytać listów, maili, esemesów czy pamiętników – chyba że w uzasadnionych sytuacjach sąd zadecyduje inaczej.

Artykuł 17. DOSTĘP DO RÓŻNYCH MEDIÓW

Dziecko ma prawo do korzystania z książek, gazet, internetu – choć rodzice czy opiekunowie powinni czuwać nad tym, z czego i jak długo korzysta.

Artykuł 19. OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ

Nikt, nawet mama czy tata, nie ma prawa bić dziecka lub dręczyć go w inny sposób! Rodzicom i opiekunom nie wolno zaniedbywać dziecka. Zadaniem dorosłych jest chronić dziecko przed przemocą.

Artykuł 24. PRAWO DO OPIEKI MEDYCZNEJ

Gdy dziecko zachoruje, zawsze ma prawo do leczenia.

Artykuł 26. PRAWO DO ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Jeśli rodzina dziecka jest w trudnej sytuacji finansowej, państwo powinno dziecku pomóc.

Artykuł 28. PRAWO DO NAUKI

Dzieci mają prawo do nauki. Dzięki temu prawu mogą uczyć się za darmo. Obowiązkiem państwa jest dopilnować, żebyśmy mogli się uczyć.

Artykuł 29. PRAWO DO ROZWIJANIA ZDOLNOŚCI

Dziecko ma prawo do rozwijania swoich zainteresowań lub zdolności, ma także prawo do różnego rodzaju korepetycji i wsparcia ze strony dorosłych.

Artykuł 31. PRAWO DO WYPOCZYNKU

Każde dziecko ma prawo do wypoczynku i czasu wolnego.

Artykuł 32. PRAWO DO OCHRONY PRZED WYKORZYSTYWANIEM DO PRACY

Dziecka nie można zmuszać do pracy zarobkowej, szczególnie zajęć niebezpiecznych lub utrudniających naukę i rozwój.

Artykuł 33. PRAWO DO OCHRONY PRZED NARKOTYKAMI

Państwo ma obowiązek wszelkimi prawnymi sposobami chronić dzieci przed narkotycznym uzależnieniem.

Artykuł 34. OCHRONA PRZED WYZYSKIEM SEKSUALNYM

Nikt nie może wykorzystywać seksualnie dzieci!

Artykuł 38. OCHRONA PODCZAS WOJEN

Dzieci poniżej 15. roku życia nie mogą brać udziału w wojnach.

Artykuł 40. PRAWA DZIECI PODEJRZANYCH O POPEŁNIENIE PRZESTĘPSTWA

eśli dziecko jest podejrzane o jakieś przestępstwo, to ma prawo do odpowiedniej pomocy w sądzie, do wypowiedzi w swojej sprawie i przedstawienia swojej wersji zdarzeń.

źródło: <https://brpd.gov.pl/2019/10/22/prawa-dziecka-po-ludzku>

Zastanówcie się, jak Wy rozumiecie te prawa, co one dla Was oznaczają. Spróbujcie stworzyć plakaty na temat każdego z nich (każdy uczeń klasy może zająć się innym prawem). Zastanówcie się, jakie hasło najlepiej wyrazi ideę wybranego przez Was prawa. Co znajdzie się w warstwie wizualnej? Jak zobrazujecie to prawo? Jaką technikę wykorzystacie?

© Centrum Kultury Filmowej im. Andrzeja Wajdy

Centrum Kultury Filmowej
im. Andrzeja Wajdy

www.ckf.waw.pl
ckf@ckf.waw.pl

BIURO
ul. Szpitalna 5/18
00-031 Warszawa
(+48) 518 640 875

STUDIO U20
Aleje Ujazdowskie 20
00-478 Warszawa

VOD WARSZAWA
vod.warszawa.pl
bok@vod.waw.pl